

Undervisningsforløb:

Lokalhistoriske kildepakker – Indre by (Boligforhold og levevilkår)

Kildemateriale: Erindring nr. 1245 – Ingeborg Christiansen (periode: 1898-1969), 1969

Uddrag af Ingeborg Christiansens pensionisterindring fra 1969. Her fortæller hun om sin barndom og opvækst samt alle de farverige personer, der var med til at præge byen i begyndelsen af 1900-tallet.

Find den samlede erindring her: <https://kbharkiv.dk/permalink/post/18-1351>

KØBENHAVNS
STADSARKIV

Mine Forældre kom til Hovedstaden fra det skønne Nordsjælland, mor fra Gurreegnen og far fra Egnen ved Esrum - Karleby. Mor er konfirmeret i Tikøb Kirke -, de blev viet i Skt. Poulskirke ved Nyboder, hvor de en kort tid boede, hvor de en kort tid boede der i Kvarteret - senere kom de til at bo i det dengang nye Byggeri, hvor jeg blev født 13 august 1885 - i Dannebrogsgade - omsider

flyttede mine Forældre ind til den gamle Bydel og kom til at bo i Farvergade, hvor de fik en ganske

dejl 3-værelses Lejlighed, det var billig Husleje, men det var et uhyggeligt Kvarter, en rædsom Gade, der var nemlig mange Beværgninger, hvor alle daarlige Christenser holdt til, i de fleste Tilfælde lå de i nogle dybe Kældre - en af de mest berøgtede hed "Blodkoppen" og der var altid et værre postyr - og der var jo også en del piger De forstår - så det var jo ikke et godt miljø for os børn at færdes i, Derfor flyttede mine Forældre, og fik en god Lejlighed i Knabrostræde Nr. 4 lige ved Strøget, hvor de store Heste-Omnibusser kørte og hvor der altid var en stor kørende trafik

Mine forældre kom til hovedstaden fra det skønne Nordsjælland, mor fra [Gurreegnen] og far fra egnen ved Esrum - Karleby. Mor er konfirmeret i Tikøb kirke, de blev viet i skt. Pouls kirke ved Nyboder, hvor de en kort tid boede der i kvarteret. Senere kom de til at bo i det dengang nye byggeri, hvor jeg blev født 13. august 1885 i Dannebrogsgade.

Omsider flyttede mine forældre ind til den gamle bydel og kom til at bo i Farvergade, hvor de fik en ganske dejlig 3-værelses lejlighed til en billig husleje. Men det var et uhyggeligt kvarter, en rædsom gade, der var nemlig mange beværgninger, hvor alle dårlige eksistenser holdt til. I de fleste tilfælde lå de i nogle dybe kældre - en af de mest berøgtede hed "Blodkoppen" og der var altid et værre postyr - og der var jo også en del piger De forstår - så det var jo ikke et godt miljø for os børn at færdes i. Derfor flyttede mine forældre og fik en god lejlighed i Knabrostræde nr. 4 lige ved Strøget, hvor de store hesteomnibusser kørte, og hvor der altid var en stor kørende trafik.

(1)

Vi var 8 Børn, det vil sige ikke alle på en gang, thi der var jo dengang stor dødelighed blandt småbørn. Min ældste søster blev født 5. august 1878 i Gernersgade, hun lever endnu og i år 5. august 1969, bliver hun 91 år - hun bor i Thisted nu, har været Bondekone i Sennels, indtil hendes Mand døde for 20 år siden, har 4 sønner og nu en mægtig familie. - I årene fra hun blev født i 1878 og til jeg blev født i 1885, har der været 4 børn, 3 drenge og 1 pige, men de var døde, før jeg blev født. - alle af Børnesygdomme.

Vi var 8 børn, det vil sige ikke alle på en gang, thi der var jo dengang stor dødelighed blandt småbørn. Min ældste søster blev født 5. august 1878 i Gernersgade. Hun lever endnu og i år, 5. august 1969, bliver hun 91 år. Hun bor i Thisted nu, [Hun] har været bondekone i Sennels, indtil hendes mand døde for 20 år siden, har 4 sønner og nu en mægtig familie. I årene fra hun blev født i 1878, og til jeg blev født i 1885, har der været 4 børn, 3 drenge og 1 pige, men de var døde, før jeg blev født - alle af børnesygdomme.

(2)

Der var meget
Lukkekugle og Fuldskab og mange somme Værtshuse
i København + Kældere hvor der kun solgtes
1 Melketoddy - 1 Snaps og et Glas Mælk - og
der var mange forhuttede Christenser og en

Hel Original - som f. Eksp. Jomfru
Tidsfordriv, der altid var pyntet med Blomster
og Bånd, men daaerig Klæde og smukt, der
sagdes at hun var blevet underlig på grund
af forsmået Hæder - og saa var der
jo Sjelbelain i Soldateruniform - Pustemøller
en lille og tyk Mand og vi Børn havde Morskab
af at sige til ham - Pust engang og saa
pustede han sig op, saa Hovedet blev dobbelt
saa stort og vi troede at det skulle springe.
Jeg kommer i tanker om Jomfru Tidsfordriv
hun vilde gerne synge for os Børn og hun
sang for Eksp. (den gamle den vaklende
Rønne og senere naar jeg har hørt den
husker jeg hendes lille og sprøde stemme.

Der var meget drikkeri og fuldskab og mange små værtshuse i København og kældre, hvor der kun solgtes 1 mæketoddy - 1 snaps og et glas mælk - og der var mange forhuttede eksistenser og en del originaler, som f.eks. Jomfru Tidsfordriv, der altid var pyntet med blomster og bånd, men dårligt klædt og snavset. Det sagdes, at hun var blevet underlig på grund af forsmået kærlighed. Og så var der jo [Sjebelain] i soldateruniform og Pustemøller, en lille og tyk mand. Vi havde morskab af at sige til ham: "Pust engang". Og så pustede han sig op, så hovedet blev dobbelt så stort, og vi troede, at det skulle sprænge. Jeg kommer i tanker om, at Jomfru Tidsfordriv gerne ville synge for os børn, og hun sang f.eks. Den gamle, den vaklende Rønne, og senere, når jeg havde hørt den, husker jeg hendes lille og sprøde stemme.

(2)

senere kom vi til at bo i en anden
god Lejlighed i Valkendorfs-gade, men
hark, der var kun en Trappe og den
hangte faktisk uden paa Huset til Gårdsiden,
jeg havde hørt de voksne sige, hvor det
ville være farligt, hvis der opstod Brand;
det gav mig mange Angstfølelser før
jeg endelig faldt i Søvn - Nu saa mange
aar efter, naar jeg kommer paa de
kanter, maa jeg ind i den lille Gård og
kigge paa Trappen, ja naamænd hænger den
der endnu det er i Nr. 17.

vi havde ogsaa Ølanker hjemme i Køkkenet
som Mor selv tappede Øl af paa rene Flasker

det var Hvidtøl og vi Børn drak
meget Øl - vi har faktisk fået Masser
af B. Vitaminer, selv om Begrebet B. Vitamin
ikke var bekendt endnu

Senere kom vi til at bo i en anden god lejlighed i Valkendorfs-gade, men tænk, der var kun en
trappe, og den hang faktisk uden på huset til gårdsiden. Jeg havde hørt de voksne sige, hvor det ville
være farligt, hvis der opstod brand. Det gav mig mange angstfølelser før jeg endelig faldt i
søvn. Nu så mange år efter, når jeg kommer på de kanter, må jeg ind i den lille gård og kigge på
trappen. Ja såmænd hænger den der endnu. Det er i nr. 17.

Vi havde også ølanker hjemme i køkkenet, som mor selv tappede øl af på rene flasker. Det var
hvidtøl, og vi børn drak meget øl. Vi har faktisk fået masser af B-vitamin, selvom begrebet B-
vitamin ikke var bekendt endnu.

(2-3)

Med Hensyn til Jule og Fødselsdagsgaver var
det jo altid noget med Tøj (bløde Pakker)
holdes det i Dag - men en lille Legeding synes
mor også vi skulle have, jeg fik engang en
lille Bold, ikke større end et jordbær, men
den lignede også et rigtig jordbær og jeg
blev meget glad for den, jeg tror min Glæde
var lige så stor, måske mere, end når
Børn nutildags får store og dyre Ting. -

Med hensyn til jule- og fødselsdagsgaver var det jo altid noget med tøj (bløde pakker kaldes det i dag) - men en lille legeting synes mor også vi skulle have. Jeg fik engang en lille bold, ikke større end et jordbær, men den lignede også et rigtig jordbær og jeg blev meget glad for den. Jeg tror min glæde var lige så stor, måske mere, end når børn nutildags får store og dyre ting.

(4)

Vi spiste Frokost om Søndagen kl. 12. Mor ordnede os Børn og Fars Søndag morgens fornøjelse var at pudse alt Fodtøjet, der var brugt i ugens Løb, det var et flot Syn, som jeg husker endnu, at se den Række af flak skinnende Fødder. Naa, en Søndag, da vi lige havde sat os til Bords, bankede det paa Døren —

Far lukkede op, udenfor stod der en Lømand og bad om Mad — Far var saadan en ligefrem Mand og sagde til Manden, ja smør Mad til dig, og saa begynde finde den smidt paa trappen, det vil jeg ikke, men er du sulten saa kan du komme indenfor og spise dig Mæt sammen med os — og saadan blev det. Han fik Mad — Snaps — Øl — Kaffe, og da han gik sagde Far, hvis ikke du har faaet Hyre til næste Søndag, saa kommer du her og spiser med — det gjorde han og kom hver Søndag i 2 måneder, saa blev han borte, men en Dag længe efter, kom han —

han havde faaet en Hyre og ville gerne give os Børn en lille Legeting.

Vi spiste frokost om søndagen kl. 12. Mor ordnede os børn, og fars søndags morgen fornøjelse var at pudse alt fodtøjet, der var brugt i ugens løb. Det var et flot syn, som jeg husker endnu, at se den række af flot skinnende fodtøj. Nå, en søndag, da vi lige havde sat os til bords, bankede det på døren (det var ikke alle steder, der var dørklokke). Far lukkede op, udenfor stod der en sømand og bad om mad. Far var sådan en ligefrem mand og sagde til manden: ja smør mad til dig, og så bagefter finde den smidt på trappen, det vil jeg ikke. Men er du sulten, så kan du komme indenfor og spise dig mæt sammen med os - og sådan blev det, han fik mad, snaps, øl og kaffe. Og da han gik, sagde far, hvis ikke du har fået hyre til næste søndag, så kommer du her og spiser med. Det gjorde han, og han kom hver søndag i 2 måneder. Så blev han borte, men en dag længe efter, kom han. Han havde fået hyre og ville gerne give os børn en lille legeting.

(5)

Ja saa vil jeg fortælle om alle
de Ko- og Brændevinsholderier, der
var i Byen, der var Høer i 3 Etager, der
blev hejst derop - og Røgræs til at
gøre dem - der var i Helsingørgade - Gamle
Nielses Torv - Lavendelstræde - og det jeg husker
bedst var på Hjørnet af Knabrostræde og
Kompagnistræde, der købte vi dejlig nymalket
mælk, der naar den blev sat op, blev til
fløde, ja endog Piskefløde, og der kunne
man hente alt det varme Vand, man
havde Brug for, det var jeg meget
glad for, thi jeg vaskede Lokummet i
Gården for alle de andre Beboere
for en 25 Øre for hver Beboer -

Ja, så vil jeg fortælle om alle de Ko- og Brændevinsholderier, der var i byen. Der var køer i 3 etager. De blev hejset derop, og der var røgttere til at passe på dem. De fandtes i Helsingørgade, Gråbrødretorv, Lavendelstræde og det, jeg husker bedst, var på hjørnet af Knabrostræde og Kompagnistræde. Det købte vi dejlig nymalket mælk, der når den blev sat op, blev til fløde, ja endog piskefløde. Der kunne man også hente alt det varme vand, man havde brug for. Det var jeg meget glad for, hvis jeg vaskede lokummet i gården for alle de andre beboere for en 25 øre for hver beboer.

(6)